

1 De kamer van barmhartigheid

De stemmen bereiken mijn oor nog voor ik de vlugge voetstappen op het linoleum waarneem. De ene stem zangerig en hoog, de andere een brommerige bas. Beide klinken gedempt en wisselen elkaar af. Ze doen me denken aan lang geleden, toen ik 's avonds vanuit mijn kinderbed het luisterspel hoorde dat vanuit het magische radiomeubel in de keuken door ons huis zweefde.

Maar deze stemmen komen steeds dichterbij door de lange gang mijn kamer binnen wanneer de deur openzwaait. De witte kappen boven de witte gesteven schorten verschijnen in mijn blikveld.

‘Bonjour Marie, bien dormi?’

De hoge stem hoort toe aan een robuuste non. Soeur Cécile kijkt me niet aan terwijl ze zich over me heen buigt om het beddengoed terug te plooien. Het kleine zilveren kruisje rond haar kwabbige nek sleept over mijn neus, prikt net niet in mijn ogen. Ze kwettert verder terwijl een zilte, weeë geur mijn neusgaten binnendringt. Soeur Cécile heeft haar menstruatie. Om de zoveel weken word ik gedurende enkele dagen getrakteerd op de odeur van dit natuurlijk fenomeen. Ik schat de zuster vooraan in de veertig en besef dat ik zolang ik hier gekluisterd lig, gedoemd ben haar traktatie te ondergaan. Voor mij betekent het periodiek verschijnsel dat er weer een maand verstreken is. Aan

het vierkantje lucht in het hoge vensterraam te zien, is het oktober of november. Zware grijze wolken, zwanger van druilerige regen, trekken langzaam over. Weer een sombere dag.

De zusters werken murmelend verder. Soeur Céciles persoonlijke verzorging laat te wensen over, maar ik kan niet klagen over haar plichtsbewuste bekommernis om mijn lichamelijk welzijn. Samen met haar vaste compagnon soeur Mathéa, reinigt ze dagelijks mijn gelaat en lichaam. Het gepamperde deel van mijn lamme lijf krijgt drie keer per dag en één keer 's avonds laat de noodzakelijke reiniging met een melkachtige lotion. Daarna wordt mijn vel gehydrateerd met een fris ruikende zalf. De verschoning van flanellen doeken en een dikke absorberende inlegluier verloopt, dankzij hun ervaren handen, met souplesse en mededogen.

Toen ik mij vroeger in mijn kloosterkamer omkleedde voor de nacht, wendde ik me stevast met mijn rug naar de kader met de afbeelding van onze Heer Jezus. Ik wou zijn tedere blik, die mijmerende ogen in het liefdevolle gelaat niet bezoedelen met mijn volle, bleke figuur. Tegenwoordig kan ik niet anders dan mijn ogen sluiten als ik moet dulden dat zowel ons zwart-witte koningspaar in bruiloftstenuie als de gemoedelijke kop van de Heilige Vader vanaf de witte muur tegenover mij, recht naar mijn blote, armoedige vrouwelijkheid staren.

‘Voulez-vous couvrir ces portraits, s’il vous plaît!’ schreeuwt mijn innerlijke stem. Mijn Frans is uitstekend, maar mijn stembanden zijn verstomd.

Tussen beide portretten in hangt Christus met zijn koperen corpus aan een sober eikenhouten kruis. Ook Hij is naakt en draagt

een lendendoek. Zijn onbeweeglijke gelatenheid is ook de mijne geworden.

‘Gij wilde afzien en sterven om de mensheid te redden, Heer. Mijn afzien valt al bij al nog mee want pijn heb ik niet. Sterven zal ik sowieso, al lijkt dit niet voor heel binnenkort. Ik wacht geduldig tot ik bij U kan komen. Helaas heb ik niet zoveel kunnen redden, en dat spijt mij heel erg.’

De bewegingen van de zusters doen mij lichtjes heen en weer deinen en even lijkt het of ik naar Hem toe kan dobberen. Het metalen spijlenbed waarin ik sinds ontelbare maanden mijn leven doorbreng, is uitgerust met een zachte watermatras. De vele kussens worden verplaatst tijdens elke verzorging, waarbij mijn lichaam en ledematen telkens gedraaid worden in een andere houding. De zusters voorkomen zo al de hele tijd dat mijn hie-len, heupen en stuit door een permanente druk doorligwonden zouden vertonen. Ik ben hen daarvoor heel dankbaar, al weet ik niet of langzaam afsterven in mijn geval voelbaar zou zijn.

Mijn blik dwaalt weg van mijn enige Toeverlaat als de zusters mij handig op mijn rechterzijde draaien. Ik kijk nu voor enkele uren uit op de donker gebeitste buffetkast van klein formaat, die mijn verzorgingsmateriaal verbergt en zo de weinige betreders van mijn isolaat niet echt een ziekenkamergevoel geeft.

Op het kastje prijkt een aandoenlijk devote plaasteren Sint-Rita, patrones van de hopeloze gevallen. De plastieken rozen in het stenen vaasje uit Lourdes moeten mijn uitzicht enigszins opfleuren. Alle muren en het houten balkenplafond zijn van een wit dat elke dag, zelfs elk uur een andere tint aanneemt, naargelang het weer en de seizoenen.

‘Voilà, Marie, tu es rafraîchi. Maintenant prie ta matinée. Bientôt nous reviendrons avec le petit déjeuner.’ Soeur Mathéa spreekt mij toe met haar kalme bromstem. De zwarte kolenogen in het magere gelaat speuren in mijn gezicht naar enige reactie. Ik knipper haar toe met mijn oogleden en vertrek mijn mondhoeken naar een flauwe glimlach.

Sinds mijn ontwaken in deze kamer, noemt men mij Marie. Ik heb een hekel aan die naam, het is de mijne niet. Ik vermoed dat hij mij is toebedeeld bij mijn binnenkomst in dit tehuis door de persoon die een grote rol speelt in mijn tragisch lot. Dit lot is voorbestemd, de Heer heeft een taak voor elk van ons. Ik was echter wat al te ijverig in de vervulling van wat ik dacht dat mijn taak was. Nu rest mij enkel nog het bidden en bezinnen, de totale contemplatie in een eigen clausuur van botten en vlees. Na het sluiten van de deur, hoor ik hoe de zusters zich verwijderen, waarschijnlijk op weg naar wat hun dagelijkse opdracht inhoudt. Ik heb er het raden naar of hier nog lotgenoten vertoeven in het gebouw of dat ik hun enige voorwerp van liefdadige zorg beteken. Ik herken hun taal en uitspraak als Waals Frans. Alleen dit feit en het vorstenpaar aan de muur, geven aan dat ik nog in mijn eigen land vertoef. De stilte binnen en buiten de muren hoort bij de atmosfeer in een klooster buiten de stad. Ik herinner me die fluwelen sereniteit die zielenrust moet brengen van de bezinningsdagen in de kloosters van Aarle-Rixtel en Chevetogne. Ook in dit oord wordt de vredigheid dagelijks structureel onderbroken door het klokkengelui voor de getijdengebeden. Ik breek echter al lang mijn hoofd niet meer over de exactheid van de plaats waar ik gestrand ben als een zwaar

gehavende drenkeling, overboord gegooid van de ark toen de storm opstak. Niet sinds ik besef dat deze toestand onomkeerbaar is en dat iedereen denkt dat ik dood en begraven ben. Ik sluit mijn ogen en kniel in gedachten neer voor het altaar van de vertrouwde kapel in het klooster waar ik het grootste deel van mijn leven doorbracht. Naast mij hoor ik mijn medezusters van weleer prevelend de Pater Noster inzetten.